

Risico Analyse

Gemeente Rijswijk

Kolom1	Proces	Risico-omschrijving	Mogelijke gevolgen risico	Risicoclassificatie	Interne beheersingsmaatregel ter afdekking van risico	Aanbevolen interne beheersingsmaatregel	Risico ondervangen door beheersmaatregelen
1	Inkoop en Aanbestedingen	Het risico dat de selectie van aannemers niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er een schijn van belangenverstrengeling ontstaat.	Aannemer wordt geselecteerd op basis van onjuiste of onvolledige informatie of dat deze gekozen wordt vanwege de nauwe relatie met de budgethouder.	M	Selectie van aannemers vindt in functiescheiding plaats. Beoordeling vindt plaats middels vastgestelde procedure waarbij op basis van de gestelde vereisten de selectie plaatsvindt.		ja
2	Inkoop en Aanbestedingen	Het risico dat aannemers onderling afspraken maken gezien zij weten wie wordt uitgenodigd door de gemeente.	Het risico op te hoge kosten, doordat het doel van de aanbesteding niet wordt bereikt door onbekende afspraken tussen aannemers.	M	Geen maatregel die het risico volledig afdekt. Bij meervoudig onderhandse aanbestedingen wordt de offerte aangevraagd bij bekende leveranciers waarmee de gemeente reeds zaken doet. Hier wordt niet periodiek een nieuwe partij aangeschreven.	Bij elke aanbesteding die meervoudig onderhands wordt uitgezet dient een partij te worden uitgenodigd waarmee de gemeente nog geen zaken doet.	deels
3	Inkoop en Aanbestedingen	Het risico dat de gunning van opdrachten niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er een schijn van belangenverstrengeling ontstaat.	Het risico dat de opdracht wordt gegund aan een inschrijver die niet als beste wordt beoordeeld doordat sprake is van belangenverstrengeling.	H	Ontvangen offertes worden vergeleken op basis van selectiecriteria. Selectie word vastgelegd in het systeem en door meerdere medewerkers beoordeeld.		Ja
4	Factuurverwerking en betaling	Het risico dat valse facturen alsnog worden betaald doordat in onvoldoende mate gecontroleerd wordt voor betaling.	Facturen waar geen of onjuiste tegenprestatie aan ten grondslag ligt worden naar de gemeente gestuurd.	L	Functiescheiding in inkoop; controle door budgethouder, eventueel in combinatie met projectleider.		Ja
5	Factuurverwerking en betaling	Het risico dat onrechtmatige betalingen plaatsvinden, doordat het bankrekeningnummer afwijkt van de factuur.	Een betaling aan een onrechthebbende.	L	Tweede (of meerdere) handtekeningen noodzakelijk op elke betaling via de bank. Wijziging crediteuren stamgegevens vindt plaats in functiescheiding. Daarnaast worden wijzigingen enkel doorgevoerd op basis van betrouwbare documentatie.		Ja
6	Factuurverwerking en betaling	Het risico dat facturen worden betaald waarvoor geen prestatie is geleverd.	Betalen voor prestaties die niet zijn geleverd	H	Facturen worden in functiescheiding goedgekeurd waarbij, bij de meeste facturen, verschil zitten tussen prestatieverklaring en budgethouder. Bij een deel van de facturen vind dit niet in functiescheiding plaats en is bij goedkeuring van facturen geen sprake van functiescheiding. Tevens ligt ook niet vast wat dient te worden vastgelegd voor de beoordeling van de prestatielevering. Wel vindt controle plaats door VIC, echter is dit een controle achteraf, waardoor risico niet volledig wordt ondervangen.	Functiescheiding tussen prestatieverklaarder en budgethouder in alle gevallen en daarnaast het vastleggen van criteria waaraan de controle van de prestatielevering dient te voldoen.	deels
7	Financial reporting	Het risico dat onrechtmatige handelingen niet gesignaleerd worden door het oneigenlijk gebruik van tussenrekeningen.	Tussenrekeningen worden op frauduleuze wijze gebruikt om resultaat te sturen.	L	Tussenrekeningen worden periodiek gecontroleerd en uitgezocht door medewerkers van de financiële administratie		ja
8	Financial reporting	Het risico dat memoriaalboekingen niet juist, tijdig en volledig zijn geautoriseerd en verwerkt, waardoor het identificeren van afwijkingen wordt bemoeilijkt.	Memoriaalboekingen worden gebruikt om budgetten te verschuiven. Waardoor overschrijdingen buiten beeld blijven	M	Zeer gering aantal memoriaalboekingen en dus overzichtelijk; alle boekingen worden door een tweede persoon gecontroleerd, anders dan de budgethouder		ja
9	Automatisering	Het risico dat het netwerk/applicaties voor onbevoegden toegankelijk is en/of dat onbevoegden wijzigingen aanbrengen in het systeem of applicaties.	Onbevoegden kunnen frauduleuze handelingen verrichten ten nadele van de gemeente.	L	Om toegang tot de gemeentelijke systemen te krijgen wordt gewerkt met een 2-factor authentication waardoor toegang door onbevoegden op juiste wijze is afgeschermd. Deze 2-factor authenticatie is gekoppeld aan de zakelijke GSM. Bij uit dienst treding wordt de zakelijke telefoon ingeleverd en is er direct geen toegang meer. Het is echter mogelijk dit ook op de prive telefoon te installeren, waardoor beheersmaatregel niet volledig dekkend is	Niet toestaan dat prive telefoon wordt gebruikt voor zakelijke doeleinden en inloggen enkel via de zakelijke telefoon wordt toegestaan.	deels
10	Automatisering	Het risico dat de rechten tot het aanpassen van rechten bij medewerkers liggen die belang hebben bij aanpassingen.	Ingerichte functiescheidingen in systemen kunnen doorbroken worden.	M	Er is een geformaliseerd proces aanwezig om rechten toe te kennen aan medewerkers binnen de gemeente. Echter ligt er geen functie-autorisatiematrix aanwezig, waardoor niet duidelijk is welke functie welke rechten mag hebben.	Bij het inrichten van het rechtenbeheer zorgdragen dat het toewijzen van rechten alleen kan worden gedaan door personen die niet direct betrokken zijn bij processen. Periodiek middels logging (indien aanwezig) controleren of er wijzigingen hebben plaatsgevonden c.q. aanduidingen voor onrechtmatige gebruikers zijn.	deels

11	Automatisering	Het risico dat rechten (onbewust) worden toegekend aan medewerkers die primair bij (uitvoerings)processen betrokken zijn.	Ingerichte functiescheidingen in systemen kunnen doorbroken worden.	M	Er is een geformaliseerd proces aanwezig om rechten toe te kennen aan medewerkers binnen de gemeente. Echter ligt er geen functie-autorisatiematrix aanwezig, waardoor niet duidelijk is welke functie welke rechten mag hebben.	Een functie-autorisatiematrix opstellen. De rechten in de systemen conform de functie-autorisatiematrix vaststellen en periodiek controleren of de inrichting conform de functie-autorisatiematrix is. Indien mogelijk bij voorkeur logging meenemen in deze controle.	deels
12	Automatisering	Het risico dat ongewenste partijen/personen toegang krijgen doordat wachtwoorden voor toegang tot applicaties en databases gedeeld of gekraakt worden.	Ongewenste personen krijgen de mogelijkheid om wijzigingen in applicaties door te voeren en daarmee frauduleuze handelingen te verrichten.	L	Wachtwoorden voor de active directory dienen periodiek gewijzigd te worden. Echter de toegangsgegevens voor diverse applicaties, waaronder Key2finance behoeven niet gewijzigd te worden. Hierdoor wordt het risico deels afgedekt dat onrechtmatig handelingen worden verricht.	Het wijzigen van wachtwoorden periodiek afdwingen in de verschillende applicaties en systemen en daarbij zorgdragen voor minimale wachtwoordvereisten. Bewustzijn bij medewerkers creëren m.b.t. wachtwoordbeleid	deels
13	Grond aan- en verkopen	Het risico dat de opbrengsten te laag zijn omdat de verkoopprijzen onjuist worden bepaald.	Niet alle opbrengsten worden gerealiseerd	L	Verkoopprijzen komen tot stand middels een taxatie. Daarnaast worden de bouwkosten gecontroleerd door planeconomen, waardoor de residuele grondprijswaarde is getoetst.		Ja
14	Grond aan- en verkopen	Het risico dat de kosten te hoog zijn doordat niet marktconforme prijzen worden betaald voor aangekochte gronden	Kosten te hoog	L	Aankooprijzen komen tot stand middels taxatie. Onderhandelingen worden door twee personen gevoerd. Het college wordt geïnformeerd over de aankooprijzen en er mag slechts 10% van de taxatiewaarde worden afgeweken.		Ja
15	Omgevingsvergunningen	Het risico dat een vergunning of onjuiste vergunning wordt afgegeven terwijl niet is voldaan aan de wettelijke/gemeentelijke eisen.	Onrechtmatige verlening van vergunning.	L	Vergunningen komen tot stand middels functiescheiding tussen uitvoerende en controlerende functie. Daarnaast hebben burgers een bezwaarprocedure bij afgifte van vergunningen.		Ja
16	Omgevingsvergunningen	Het risico dat de bouwkosten te laag worden vastgesteld.	Bewust te laag vaststellen van de bouwleges.	L	Grote bouwsommen worden door een tweede medewerker getoetst. Vergunningen met lagere bouwsommen komen niet in functiescheiding tot stand.	Adviseren om vergunningen met een kleinere bouwsom steekproefsgewijs te laten controleren op toerekening juiste bouwsom. Hiermee wordt het risico volledig ondervangen.	Deels
17	Jeugd	Risico dat beschikking, verwijzing /toewijzingsbericht onrecht /onjuist afgegeven door de Gemeente.	Onrechtmatige verlening van Jeugdsubsidie.	L	Controle op de beschikking, verwijzing en toewijzing van jeugdzorg door een andere medewerker dan de behandelaar (4-ogenprincipe).		Ja
18	Jeugd	Risico op onrechtmatige uitbetalingen aan zorgverlener.	Zorgverlener wordt onrecht betaald	M	Controle op de uitbetalingen aan zorgverlener. Controleren dat alle stukken die wijzen op de verleende zorg aanwezig zijn.		Ja
19	Jeugd	Risico dat PGB budget niet of niet geheel besteed wordt aan de zorg zoals in de beschikking toegekend.	Onrechtmatig gebruik van budgetten	L	Periodieke controle op budgetten en budgethouders.		Ja
20	Jeugd	Risico op onrechtmatige PGB-lasten als gevolg van fraudesignalen vanuit de PGB-client of zorgaanbieder.	Onterechte uitbetaling aan cliënten of zorgverlener.	L	Vooraf screenen van de zorgverlener en cliënten. Achteraf controle op de uitbetalingen en deze pas doorvoeren na ontvangst bewijs van verleende zorg.		Ja
21	WMO	Risico dat beschikking, verwijzing /toewijzingsbericht onrecht /onjuist afgegeven door de Gemeente.	Onrechtmatige verlening van Jeugdsubsidie.	L	Controle op de beschikking, verwijzing en toewijzing van jeugdzorg door een andere medewerker dan de behandelaar (4-ogenprincipe).		Ja
22	WMO	Risico op onrechtmatige uitbetalingen aan zorgverlener.	Zorgverlener wordt onrecht betaald.	M	Controle op de uitbetalingen aan zorgverlener. Controleren dat alle stukken die wijzen op de verleende zorg aanwezig zijn.		Ja
23	WMO	Risico dat budget PGB niet of niet geheel besteed wordt aan de zorg zoals in de beschikking toegekend.	Onrechtmatig gebruik van budgetten.	L	Periodieke controle op budgetten en budgethouders.		Ja
24	WMO	Risico op onrechtmatige PGB-lasten als gevolg van fraudesignalen vanuit de PGB-client of zorgaanbieder.	Onterechte uitbetaling aan cliënten of zorgverlener.	L	Vooraf screenen van de zorgverlener en cliënten. Achteraf controle op de uitbetalingen en deze pas doorvoeren na ontvangst bewijs van verleende zorg.		Ja
25	WMO	Risico dat gedeclareerde zorg niet of niet volledig is geleverd.	Onterechte betalingen van zorg omdat er geen tegenprestatie aan ten grondslag ligt	M	Na uitbetaling controleren bij de cliënten dat de zorg (zoals afgesproken) is verleend door de zorgverlener.		Ja
26	Personeel	Het risico dat loonkosten onjuist zijn doordat medewerkers te laat uit dienst worden gemeld en hierdoor onrecht loon ontvangen.	Onterechte uitbetaling van personeel dat niet meer in dienst is.	M	Op basis van de schriftelijke opzegging van de uitdienst tredende werknemer en het vier ogen principe op het mutatieverslag van de salarissen. Periodieke controle (2x per jaar) van de personeelslijst en de lijst van PSA. Bij uitdiensttredingen tijdig controleren dat dit in het systeem is doorgevoerd.		Ja
27	Personeel	Het risico dat niet-gemaakte kosten worden gedeclareerd en/of het risico dat privé-uitgaven worden gedeclareerd.	Onterechte uitbetaling aan personeel voor kosten die niet werkgerelateerd zijn.	L	Controle van alle declaraties door de Leidinggevenden.		Ja
28	Personeel	Het risico dat niet-gewerkte uren als werktijd worden verantwoord.	Onterechte uitbetaling aan personeel voor kosten die niet werkgerelateerd zijn.	L	Leidinggevenden accorderen uren van hun medewerkers. Daarnaast is er een inhoudelijk periodieke check noodzakelijk.		Ja
29	Personeel	Het risico dat een niet bestaande medewerker wordt aangemaakt in de administratie.	Onrechtmatige uitbetaling van niet bestaande medewerker.	L	Er vindt maandelijks controle plaats door PSA op de aantal medewerkers en de mutaties die voortvloeien uit in- en uitdiensttreding.		Ja
30	Subsidies	Het risico dat (te hoge) subsidies worden verstrekt danwel vastgesteld waarbij een ambtenaar of bestuurder privébelangen heeft.	Onrechtmatige verstrekking van subsidie.	M	Subsidies worden verstrekt conform de subsidieverordening en interne beleidsregels, echter vindt er geen zichtbare controles plaats op genomen besluitvorming.	Het opstellen van werk-instructies, standaard checklisten om de beoordeling van subsidies plaats te laten vinden. Daarnaast het toevoegen van een controlerende functie binnen het proces.	Deels

31	Subsidies	Het risico dat subsidievoorwaarden/verordening niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden verstrekt.	Onrechtmatige verstrekking van subsidie.	L	Subsidies worden verstrekt conform de subsidieverordening en interne beleidsregels, echter vindt er geen zichtbare controles plaats op genomen besluitvorming.	Het opstellen van werk-instructies, standaard checklisten om de beoordeling van subsidies plaats te laten vinden. Daarnaast het toevoegen van een controlerende functie binnen het proces.	Deels
32	Subsidies	Het Risico dat de hoogte van de subsidie niet objectief bepaald wordt.	Onjuiste bepaling van subsidiebedrag.	M	Subsidies worden verstrekt conform de subsidieverordening en interne beleidsregels, echter vindt er geen zichtbare controles plaats op genomen besluitvorming.	Het opstellen van werk-instructies, standaard checklisten om de beoordeling van subsidies plaats te laten vinden. Daarnaast het toevoegen van een controlerende functie binnen het proces.	Deels
33	Subsidies	Het risico dat niet gemonitord wordt of de doelen waar de subsidie voor is aangevraagd worden nageleefd.	Onrechtmatige verstrekking van subsidie.	M	Subsidies worden verstrekt conform de subsidieverordening en interne beleidsregels, echter vindt er geen zichtbare controles plaats op genomen besluitvorming.	Het opstellen van werk-instructies, standaard checklisten om de beoordeling van subsidies plaats te laten vinden. Daarnaast het toevoegen van een controlerende functie binnen het proces.	Deels
34	Subsidies	Het risico dat een inkoop/aanbesteding onterecht wordt verantwoord als subsidie.	Onrechtmatige subsidie en onvolledige aanbestedingen.	M	Subsidies worden verstrekt conform de subsidieverordening en interne beleidsregels, echter vindt er geen zichtbare controles plaats op genomen besluitvorming.	Het opstellen van werk-instructies, standaard checklisten om de beoordeling van subsidies plaats te laten vinden. Daarnaast het toevoegen van een controlerende functie binnen het proces.	Deels
35	Subsidies	Het risico dat vaststelling plaatsvindt zonder controle op realisatie of aanvullende documenten.	Onjuiste/onvolledige vaststelling subsidie.	L	Subsidies worden verstrekt conform de subsidieverordening en interne beleidsregels, echter vindt er geen zichtbare controles plaats op genomen besluitvorming.	Het opstellen van werk-instructies, standaard checklisten om de beoordeling van subsidies plaats te laten vinden. Daarnaast het toevoegen van een controlerende functie binnen het proces.	Deels
36	Subsidies	Het risico dat de subsidie-aanvraag te hoog is vastgesteld door de aanvrager/behandelaar.	Onjuiste bepaling van subsidiebedrag.	M	Subsidies worden verstrekt conform de subsidieverordening en interne beleidsregels, echter vindt er geen zichtbare controles plaats op genomen besluitvorming.	Het opstellen van werk-instructies, standaard checklisten om de beoordeling van subsidies plaats te laten vinden. Daarnaast het toevoegen van een controlerende functie binnen het proces.	Deels
37	Participatie	Het risico dat uitkeringsdossiers worden aangemaakt voor een fictief persoon en geld wordt overgemaakt op de rekening van een ambtenaar.	Onrechtmatige uitbetaling van fictieve uitkeringen	M	4-ogen principe tussen uitkeringsadministratie en administratie bij het invoeren van een rekeningnummer. Daarnaast periodieke controle op dossiers van behandelaar door andere medewerkers.		Ja
38	Participatie	Het risico dat behandelaar kennissen onterecht uitkering verstrekt/ of niet laat voldoen aan verplichtingen.	Onrechtmatige verstrekking van uitkering	L	Periodiek een tweede controle laten uitvoeren door een andere medewerker op de behandelde dossiers van een andere medewerker.		Ja
39	Participatie	Het risico dat uitkeringsgerechtigde onjuiste inkomensinformatie opgeeft waardoor een te hoge uitkering wordt ontvangen	Onjuiste bepaling van uitkeringbedrag door gebrek aan juiste informatie.	L	Middels het inlichtingenbureau laten controleren op inkomen van uitkeringsgerechtigde en dit terugkoppelen naar de uitkeringenadministratie. Maandelijks salarisstrook opvragen. En zonder deze niet uitbetalen.		Ja
40	Belastingen	Het risico dat onterecht kwijtschelding of vermindering van belasting wordt verleend aan bekenden van de handelend ambtenaar.	Onrechtmatige toekenning van kwijtscheldingen voor belastingen.	M	Kwijtschelding van belastingen laten controleren door 2 medewerkers (4-ogen principe). Daarnaast goed documenteren waarom kwijtschelding wordt verleend met de daarbij behorende brondocumenten ter onderbouwing.		Ja
41	Belastingen	Het risico dat WOZ waarden onterecht lager worden vastgesteld waardoor persoonlijk gewin wordt behaald.	Onvolledige/onjuiste WOZ waarde.	L	Waarden kunnen niet zomaar verlaagd worden, want dan moet het verder in Key2belastingen verwerkt worden en zij controleren of er een echt besluit ligt. Er zijn meerdere afdelingen die invoer en controle doen, dus FS.		Ja
42	Belastingen	Het risico dat vorderingen onterecht oninbaar worden verklaard met als doel persoonlijk gewin.	Onvolledige vorderingen en onrechtmatige oninbare vorderingen	L	Periodieke controle op de inbaarheid van de vorderingen. Vorderingen pas als oninbaar beschouwen na toetsing door behandelaar en controle op deze toetsing door leidinggevende.		Ja